Nieuwsbrief 2027

Beste liefhebbers van dichter René De Clercq en zijn werk

Het is zover, 2027 is een feit! Honderdvijftig jaar geleden werd René De Clercq in Deerlijk geboren. Voor het Genootschap is dit René De Clercqjaar een jaar vol uitdagingen: het uitgebreide programma realiseren en ervoor zorgen dat *de bard van Vlaanderen* in heel Vlaanderen weerklank vindt.

Onze ploeg is er klaar voor. Nu onze lezers ervan overtuigen dat ook zij belangrijk zijn in het verhaal. Iedereen kan op zijn manier bijdragen tot het succes: door aanwezig te zijn op de activiteiten, door financiële steun of andere uitingen van sympathie. Vooral ook door erover te praten met vrienden en kennissen, publiciteit is nu eenmaal belangrijk.

De Nieuwsbrief behoudt zijn vertrouwde onderwerpen: nieuwe ontdekkingen, historische bijdragen en activiteitenkalender. Wel zit er opnieuw een bijlage bij. De inspanningen om meer bezoekers te trekken werpen hun vruchten af want het aantal groepsbezoeken neemt toe.

De bijlage is een kort overzicht van 52 pagina's met foto's over *95 jaar René de Clercq in Deerlijk*, hoe het allemaal groeide tot wat we vandaag zijn en wat er zal gebeuren in 2027.

Het digitaliseringsproject is gestart. De kiosken worden verwacht in april. Op de Zangavond wordt een nieuwe tweedelige editie van het partituren-boek (1450 pagina's) voorgesteld. Niet enkel het aantal partituren groeide aan, ook het aantal componisten steeg tot zo'n 220. Een derde vermeerderde druk van *Woorden worden klanken* verschijnt tegen december 2027.

Zoals je kan vaststellen, een druk jaar. Het bestuur gelooft erin, maar koken kost geld. Velen hebben al positief gereageerd op onze sponsorbrochure, waarvoor dank. Onder *Vrienden van het Genootschap* op de webstek **www.renedeclercq2027.vlaanderen** vindt u de lijst van sponsors en personen die ons steunen. Er kunnen er nog bij.

De volledige lijst verschijnt ook in de verschillende programmaboekjes gedurende het jaar en natuurlijk ook in de Nieuwsbrief 2028.

Luk Schelfhout
Voorzitter René De Clercqgenootschap

U wordt lid vanaf 10 euro, erelid vanaf 15 euro en beschermend lid vanaf 25 euro.
BE49 4635 1470 1171 – KREDBEBB René De Clercqgenootschap vzw Deerlijk

Colofon

Uitgever
René De Clercqgenootschap vzw

Redactie
Antoon Flo, André Van Ryckeghem, Hilde Declercq, Sabine Degloire, Patrick Ravelingien, Luk Schelfhout, Wim Vancauwenberghe, Egied Vandommele, Jan Deweer

Opmaak
André Van Ryckeghem
met LaTeX

Webstek
www.renedeclercq.be

E-post
info@renedeclercq.be

Frontpagina
Tekening van Armand Deknudt

Inhoud

Vaarwel Guido 3
Dankbare hulde aan Jan Dhaluin 4
Zangavond rond de piano van René De Clercq . . 7
Philomele 8
Ode to a Nightingale 10

Met droefheid nemen we afscheid van

Guido Malfait

18 januari 1952 – 11 maart 2026

Echtgenoot van Annie Nuyttens.

Guido was jarenlang de drijvende kracht van het René De Clercqgenootschap.

Guido was de gids die de rondleidingen verzorgde voor de Deerlijkse 4de leerjaren. De leerlingen maken kennis met de kerk, het retabel, Hugo Verriest, Pieter Jan Renier en René De Clercq en zijn museum.

Al vlug volgde zijn inzet voor het kleutertoneel waar hij de rol van opa Guido met natuurlijke flair wist te brengen. Hij kon dat zeer goed en deed dat ook graag. Ook voor andere bezoekers was hij de ideale gids.

Guido nam de leiding van het Genootschap. Hij werd de organisator van allerhande activiteiten, zorgde voor een mooie jaarlijkse Nieuwsbrief en legde de contacten met de gemeente en anderen. Om gezondheidsredenen haakte Guido een tijd geleden af.

Dank U Guido,

voor je inzet als medewerker van het René De Clercqgenootschap.

We zullen je missen als organisator, “opa” en gids maar vooral als vriend en mens.

Dankbare hulde en herinnering aan

Jan Dhaluin

29 juli 1936 – 13 juni 2026

Echtgenoot van wijlen Mieke Dekeyser.

Medestichter en bestuurslid van het René De Clercq museum en Genootschap.

Jan was een geboren verteller en de ideale gids voor het René De Clercqmuseum. Hij stemde zijn rondleidingen altijd feilloos af op zijn publiek, of het nu om kinderen of volwassenen ging. Om zijn verhalen nog meer tot leven te wekken, zocht Jan voortdurend naar visuele hulpmiddelen. Grote foto's en figuurtjes - die bijvoorbeeld de kindersterfte in de tijd van René illustreerden - maakten steevast een diepe indruk op de luisteraars.

Bij de open haard in het museum

Beeld van de kindersterfte

Ook bij het kleutertoneel in het oude huisje vormden opa Jan en oma Mieke een perfect duo. Samen met nonkel Arnold lieten zij de kinderen op een prachtige manier ervaren hoe de mensen vroeger leefden.

Jan was enorm creatief en zocht altijd naar wegen om een breder publiek te bereiken. Niets was hem te veel: van kleinschalige zoektochten en wedstrijdjes tot een gedichtendag voor groot en klein. Jan hielp mee om een theaterstuk van René De Clercq weer op de planken te brengen. Op Midzomermarkt werd het geboortehuis van René De Clercq weer voor één dag "Estaminet het Damberd"zoals in de tijd van René De Clercq.

We kunnen de betekenis en de rol van Jan voor het René De Clercqgenootschap en het museum onmogelijk overschatten. We zijn hem dan ook ontzettend dankbaar voor alles wat hij heeft gedaan.

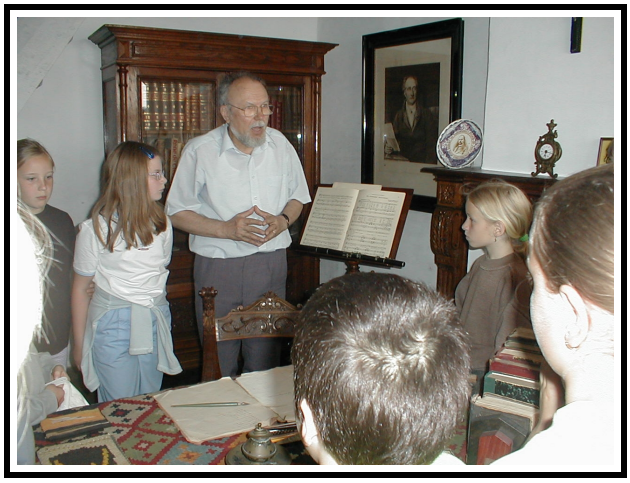

Vierde leerjaar bezoekt het museum

Jan speelt dwarsfluit op de zangavond

Jan, samen met Mieke en Arnold was er bij vanaf het begin van het genootschap. Het trio vormde jarenlang de kern en leiding van het bestuur van het René De Clercqgenootschap. Ze bouwden gedurende al die jaren het genootschap uit tot wat het nu is.-

Bij de pomp

Vierde leerjaar iñ de kerk

Kleuters in de werkkamer

Dit is de toespraak van Milo Pieters op de uitvaartplechtigheid van Jan:

Bij het afscheid van Jan Dhaluin

Beste kinderen van Jan, beste familie en vrienden,

Het nieuws van het overlijden van jullie vader en familielid kwam niet helemaal onverwacht. Jan was oud en zwak geworden.

Hij heeft een rijk gevuld leven gekend, veel meegemaakt van wat een menselijk leven bieden kan, veel mooie dingen en allicht ook minder mooie.

Het alleen vallen zonder Mieke viel hem zwaar. Want zo lang als wij Jan en Mieke hebben gekend, hebben we ze altijd in één adem genoemd.

Jan heeft niet alleen meer dan één steen verlegd in het culturele leven van Deerlijk, meerdere stenen werden er door hem voor het eerst gelegd.

Mijn eerste ontmoeting met Jan was toen ik nog als KSA-leider deel uitmaakte van de toenmalige Gemeentelijke Jeugdraad. Hij was op dat moment voor mij een onbekende. Dat is nu meer dan 60 jaar geleden. Hij kwam er het Davidsfonds aanprijzen bij de jeugd in het kader van de wederopstanding van het Davidsfonds in Deerlijk, eens de turbulente naoorlogse periode ten einde liep.

Meer dan vijftig jaar lang heeft Jan met al zijn talent bijgedragen tot de groei en de ontwikkeling van het Davidsfonds in het bijzonder, en bij uitbreiding het hele culturele leven in Deerlijk. Het René Declercq genootschap, de restauratie van het retabel, de nachten van de geschiedenis, de vele culturele uitstapjes maken zeker een onvolledige lijst.

Ontelbaar zijn de nieuwe ideeën die hij, niet alleen heeft aangebracht, maar ook gerealiseerd. Dankzij zijn inzet kwamen mensen samen, werden talenten aangemoedigd, kregen tradities en nieuwe initiatieven een plaats.

Jan was altijd vriendelijk en hartelijk. Zijn emotioneel medeleven was gevoelig en eerlijk.

Onze bewondering voor het werk van Jan, in alles gesteund door Mieke, is groot. Zijn creativiteit en doorzettingsvermogen ter wille van onze Vlaamse cultuur zullen wij niet vergeten.

Beste familie, bij dit afscheid wensen wij dat alle warme herinneringen, de intense momenten van samenzijn, jullie troost en kracht mogen geven. Laat dit een steun zijn in deze moeilijke dagen.

Milo Pieters
18 juni 2026

Voelt u het bij het lezen van deze Nieuwsbrief met bijlage kriebelen om erbij te zijn? We zoeken medewerkers, jong en oud, opa's en oma's, digi-fanaten, handige harry's . . . , vooral mensen met interesse voor onze dichter René De Clercq en ons erfgoed. Nog een beetje tijd om kinderen rond te leiden, groepen te vertellen over De Clercq en ons erfgoed of gewoon om te helpen? Dan bent u de geschikte persoon. Kennis niet vereist, we hebben het ook moeten leren. Goesting en ervoor gaan zijn de beste eigenschappen. Neem contact met ons via **voorzitter@renedeclercq.be** en wees welkom.

De zangavond rond de piano van René De Clercq

Sabine Degloire *(Verwelkoming)*, Egied Vandommele *(dirigent)*, Johan Vlaeminck *(slagwerk)*, Wim Vancauwenberghe *(gitaar)*, Jeanno Defrenne *(dwarsfluit)*, Carine Viaene en Carlos Meersman *(Solisten)*, Nathalie Deknudt *(voordracht)*, Didier Debels *(muzikale leiding, piano)*, Koren KPZ Sint-Lodewijk en Sint-Gregorius zanggilde (Beveren-Leie), o.l.v. Nikolay Pentchevc, Volta o.l.v. Inge Vanmaercke, Een zicht op de zaal, bedanking van de medewerkers.

Philomele

Dit is een zangspel in 2 bedrijven. Ontwerp en muziek zijn van Leo Vanderhaegen, de woorden van René De Clercq.[1]

Leo Vanderhaegen, men noemt hem *un enfant de la balle*, omdat hij in Parijs werd geboren. Van daar verhuisden zijn ouders naar Gent, waar hij zijn muziekstudies in het plaatselijke conservatorium deed. Eerst volgde hij les bij de beroemde zangpedagoog Bonheur, die hij later zou opvolgen. Leo begon een zangcarrière en was één van de eersten, van wie de uitvoeringen, vooral *Moederke alleen* van De Clercq – Hullebroeck, op plaat werden uitgebracht. Als concert- en oratoriumzanger trad hij op en werd bewonderd in Gent, Brussel, Antwerpen, Doornik, Den Haag enz. Dikwijls vertolkte hij de rol van de evangelist in de Matthäus-Passion. Als componist heeft hij heel wat op zijn actief. Vooral zijn prijsliederen zijn een nieuwigheid. Hij brengt er kunst en didactiek te samen. Het zijn tamelijk uitgebreide liederen die hij opzettelijk voor conservatoriumleerlingen ontwierp, gewoonlijk begeleid door een orkest. Die liederen bieden de jonge artiesten de gelegenheid, de jury een oordeel te laten vellen over de uitgestrektheid en de bijzondere eigenschappen van hun stem, over hun aanleg voor stijl, voor lyrische vlucht, dramatisch of komisch gevoel enz... De meeste van die prijsliederen zijn op Nederlandse teksten. Ze werden ook vertaald in het Frans en sommige zelfs in het Duits. Het is verheugend vast te stellen dat er ook enkele gedichten van René De Clercq deel van uitmaken.

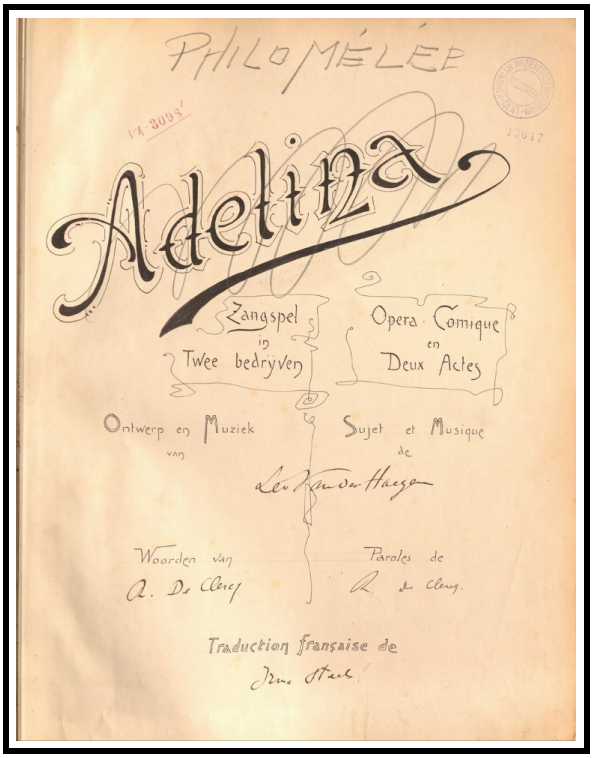

(De titel **Andelina** *werd door de componist vervangen door* **Philomele**[a]

[a] *Philomele* is Grieks en betekent: *Liefhebster van het lied.*

Het stuk speelt op het einde van de 18de eeuw in een kleine Vlaams dorp

De rolverdeling

Fritz Reinhardt kunstzanger en toondichter, 25 jaar, Tenor
De Burgemeester Voorzitter der maatschappij "De Zanglust", 50 jaar, Bas
Rudolf zijn zoon, 30 jaar, Bariton
Baas Pier landbouwer en herbergier, 50 jaar, Bas
Lina zijn dochter, kunstzangeres, 20 jaar, Lichte zangeres
Trientje de meid, 40 jaar, Mezzo
Grietje jong meisje, 10 jaar, Sprekende rol
Koboon vriend van Rudolf, Tenor
De Schuwe vriend van Rudolf, Bariton
Knut, Stien, Zeentje, Doka dorpelingen
De Veldwachter
Figuranten Leden van de maatschappij "De zanglust", vriendinnen van Lina, Volk, Boeren, Boerinnen en Kinders

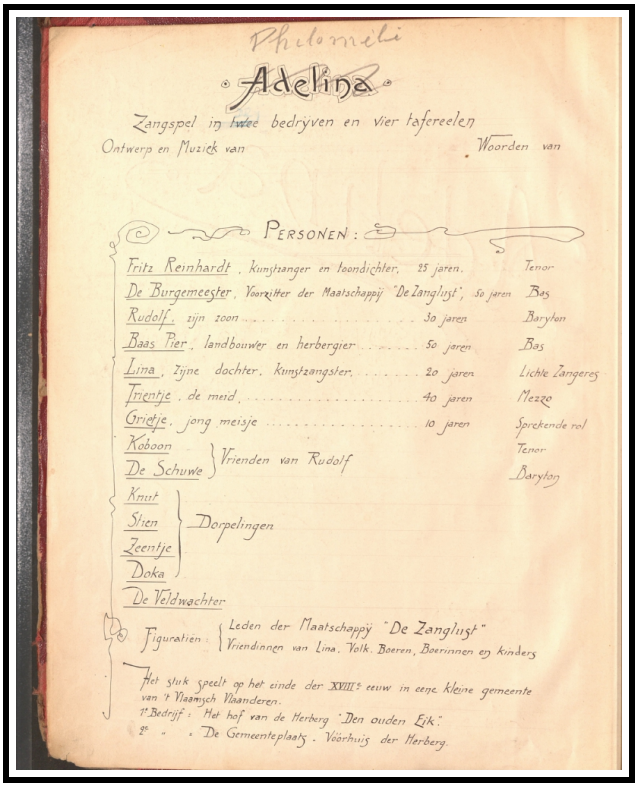

De rolverdeling

De taferelen

1ste Bedrijf: Het hof van de herberg *Den ouden Eik*
1ste toneel: Koren. De Voorzitter, Fritz.
2de toneel: Herhaling van het koor, Kermisklokjes
3de toneel: Minnelied van Fritz
4de toneel: Zomerlied (Lina en gezellinnen, achter het scherm)
5de toneel: Tweezang (Lina en Rudolf)
6de toneel: Samenzang (Rudolf en Baas Pier)
7de toneel: Aria van Fritz
8de toneel: Tweezang (Lina en Fritz)
9de toneel: Samenzang (lina, Trientje, Frotz, de Voorzitter, Rudolf en Baas Pier)

2de Bedrijf: De Gemeentelaats. Voorhuis der Herberg
1ste toneel: Kermislied (Rudolf en zijn vrienden)
2de toneel: Reciet en Aria (Rudolf)
3de toneel: Samenzang (inwoners der gemeente)
4de toneel: De inhaling: Triomfmars met koor
5de toneel: Feestgezang (Kompliment), samenzang
6de toneel: Prijslied (Lina)
7de toneel: Samenzang
8de toneel: Gevecht en moord
9de toneel: De dood van Fritz

Tussenbedrijf: ontgoochelde liefde en wraak

In het tweede bedrijf komt de orkestratie voor van 4 liederen. De liederen worden gebracht onder de mom van een zangprijskamp.[a]

Tranentroost
Wens
Aan mijn lied
De vlinderbloem

De uitgeschreven partituur bestaat uit een kleine 900 pagina's. Het grootste deel is voor de dirigent. Ook de partituren voor elk instrument apart zijn uitgeschreven. De scans hervan werden verkregen dank zijn projectsubsidies van Soundwest Zuidwest (Soundwest).
Wegens zijn omvang wordt Philomene niet op de site gezet. Voor meer informatie kan het genootschap geraadpleegd worden.

[a] *Wens* en *De vlinderbloem* werden ook uitgegeven als aparte liederen. *Tranentroost* en *Aan mijn lied* kan je terugvinden op de website.

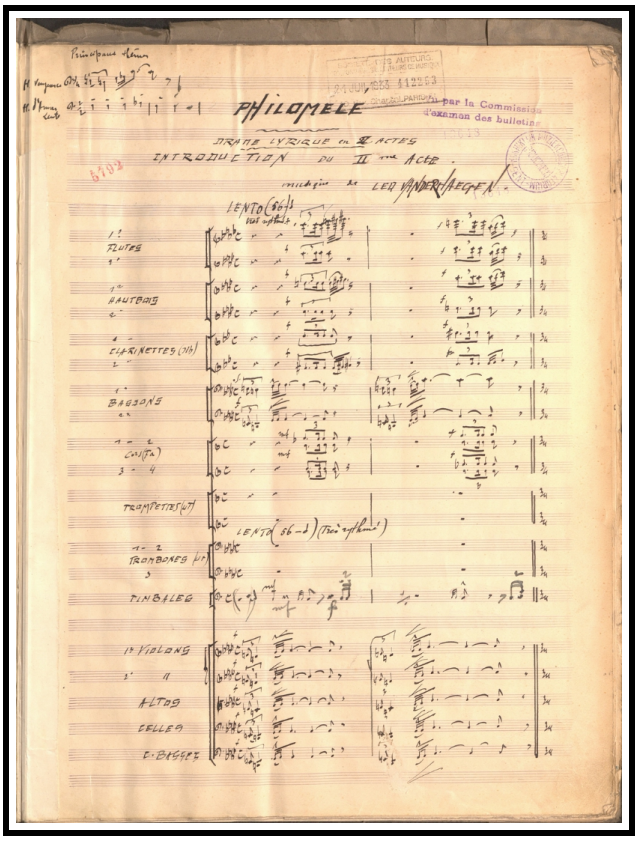

Voorbeeld van de handgeschreven partituur: Introductie van het 2de bedrijf

Soundwest Zuidwest

[1] De scans van Philomene bestaan uit meer dan 800 pagina's. Zij werden verkregen dank zij projectsubsidies van *Soundwest (Zuidwest)*

Ode to a Nightingale

By John Keats *(Nederlandse vertaling René De Clercq)*

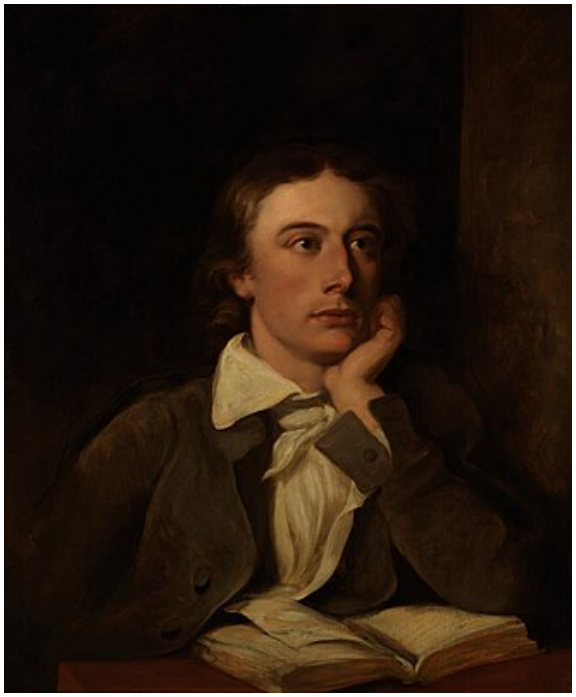

John Keats (Londen, 31 oktober 1795 – Rome, 23 februari 1821) was een Engels dichter uit het tijdperk van de romantiek. Hij leidde een kort, maar intens leven en wordt gerekend tot de belangrijkste dichters van zijn generatie. Tijdens zijn leven werd het belang van zijn werk niet altijd erkend en over zijn poëzie werd erg kritisch geoordeeld, ook door tijdgenoten zoals Byron. Na zijn dood groeide zijn reputatie in die mate aan dat hij aan het einde van de 19e eeuw een van de meest geliefde Engelse dichters was. Hij had een grote invloed op heel diverse latere dichters en schrijvers: Jorge Luis Borges, bijvoorbeeld, getuigde dat zijn eerste kennismaking met de poëzie van Keats de belangrijkste literaire ervaring van zijn leven was geweest. De poëzie van Keats wordt gekenmerkt door sensuele beelden, met name in de reeks odes. Vandaag de dag behoren de gedichten en brieven van Keats tot de meest populaire en geanalyseerde teksten uit de Engelse literatuur.

Ode to a Nightingale.

By John Keats

My heart aches, and a drowsy numbness pains
My sense, as though of hemlock I had drunk,
Or emptied some dull opiate to the drains
One minute past, and Lethe-wards had sunk:
'Tis not through envy of thy happy lot,
But being too happy in thine happiness,—
That thou, light-winged Dryad of the trees
In some melodious plot
Of beechen green, and shadows numberless,
Singest of summer in full-throated ease.

O, for a draught of vintage! that hath been
Cool'd a long age in the deep-delved earth,
Tasting of Flora and the country green,
Dance, and Provençal song, and sunburnt mirth!
O for a beaker full of the warm South,
Full of the true, the blushful Hippocrene,
With beaded bubbles winking at the brim,
And purple-stained mouth;
That I might drink, and leave the world unseen,
And with thee fade away into the forest dim:

Fade far away, dissolve, and quite forget
What thou among the leaves hast never known,
The weariness, the fever, and the fret
Here, where men sit and hear each other groan;
Where palsy shakes a few, sad, last gray hairs,
Where youth grows pale, and spectre-thin, and dies;
Where but to think is to be full of sorrow
And leaden-eyed despairs,
Where Beauty cannot keep her lustrous eyes,
Or new Love pine at them beyond to-morrow.

Aan een nachtegaal.

Vertaling van René De Clercq

Mijn hart doet zeer, en matheid drukt zo loom
Mijn zin, alsof ik sap van kervel dronk,
Of slaapdrank slorpte, leêg tot op den boôm,
En Lethewaards, na korte pozen, zonk.
En toch, geen nijd is 't om uw zalig-zijn,
Maar overzaal'gheid in uw zaligheid,
Daar gij, mijn Boomdryade, vlug van vlerk,
In 't klankentrillend plein,
Vol beukengroen en schaduwzwart gespreid,
Den zomer zingt met draaiend orgelwerk.

Wie reikt me een zoete wijnteug, langelang
In diepgedolven aarde koel gekust,
En smakende naar Flora, looverhang,
Dans, minnelied, en zongebranden lust?
Wie reikt me een beker, vol van 't warme Zuid,
Vol van de trouw, de blozig' Hippocreen,
Met parelbobbels lokkende op den boord,
Den mond heel rood gespuit;
Zodat ik drinkend mag van de aarde scheên,
En vlie met u in duistre wouden voort!

Vlie verreweg, versmelt en gansch vergeet
Wat u verheeld blijft in uw blarennacht:
De wereld met zijn kommer, koorts en leed,
Waar menschen zittend horen menschenklacht;
Beroerte 't laatste grijs der haren plukt;
De jeugd verbleekt en rifgeworden sterft;
Waar denken zorgen is, geen denken meer,
En wanhoop loodzwaar drukt,
Waar schoonheid gauw den glans der ogen derft,
En nieuwe liefde kwijnt in nieuw begeer.

Away! away! for I will fly to thee,
Not charioted by Bacchus and his pards,
But on the viewless wings of Poesy,
Though the dull brain perplexes and retards:
Already with thee! tender is the night,
And haply the Queen-Moon is on her throne,
Cluster'd around by all her starry Fays;
But here there is no light,
Save what from heaven is with the breezes blown
Through verdurous glooms and winding mossy ways.

Doch, weg van mij! Want, vogel, uwaarts vlie
Ik niet op Bacchus pardelvlucht gevoerd,
Maar op de onzichtbre vlerk der poëzie -
Al ligt mijn geest in zwarigheid gesnoerd.
Vooruit met u dan!... Teêr is 't nachtgezicht,
En heerlijk troont de maan op blank ivoor,
Door gouden starrenfeeën rings omspat.
Doch hier, geen ander licht
Dan 't geen de windjes waaiewuiven door
Dofdonker groen en mossig slingerpad.

I cannot see what flowers are at my feet,
Nor what soft incense hangs upon the boughs,
But, in embalmed darkness, guess each sweet
Wherewith the seasonable month endows
The grass, the thicket, and the fruit-tree wild;
White hawthorn, and the pastoral eglantine;
Fast fading violets cover'd up in leaves;
And mid-May's eldest child,
The coming musk-rose, full of dewy wine,
The murmurous haunt of flies on summer eves.

Ik onderscheid geen bloemstaal aan mijn voet,
Geen wierook die daar in de luchten hangt;
Maar in het geurig duister, raad en groet
Ik 't schoon waarmeê de lieve maand omvangt
Het gras, den struik, den fruitboom wild en vei,
Den eglantier, de witte doornbloem, welk
Bijna, violen op hun bladerwieg,
En, 't oudste kind der Mei,
De muskusroos met wijndauw in den kelk -
Een zomernachtsche zate voor de vlieg.

Darkling I listen; and, for many a time
I have been half in love with easeful Death,
Call'd him soft names in many a mused rhyme,
To take into the air my quiet breath;
Now more than ever seems it rich to die,
To cease upon the midnight with no pain,
While thou art pouring forth thy soul abroad
In such an ecstasy!
Still wouldst thou sing, and I have ears in vain—
To thy high requiem become a sod.

En somber hork ik... 'k Was alreê zoolang
Verliefd op vreed'gen dood. En, zucht op zucht,
Zoo hiet hem vleiend-zoete mijn gezang
Mijn rust'gen aâm te vangen in de lucht.
Nu meer dan ooit lijkt 't sterven mij een goed,
Het scheiden middernachts en zonder pijn,
Als in een hooge extase stijgt uw stem
En gansch uw ziel verbloedt...
Nog zongt gij voort, maar doof zou 't oor me zijn,
Een zoô geworden voor uw heerlijk requiem.

Thou wast not born for death, immortal Bird!
No hungry generations tread thee down;
The voice I hear this passing night was heard
In ancient days by emperor and clown:
Perhaps the self-same song that found a path
Through the sad heart of Ruth, when, sick for home,
She stood in tears amid the alien corn;
The same that oft-times hath
Charm'd magic casements, opening on the foam
Of perilous seas, in faery lands forlorn.

Doch gij werdt niet geboren voor den dood,
Onsterflijke! U verdelgt geen ruw geslacht.
De stemme, die te nacht me in banden sloot,
Heeft nar en keizer luistrend saâmgebracht.
Licht vond een zelfde lied weleer den gang
Tot 't droeve hart van Ruth, vol heimwee, daar
Ze stond te schreien midden 't vreemde koren.
Licht heeft een zelfde zang
Aleens een raam omtooverd, open naar
De woeste zeeên in feeënland verloren.

Forlorn! the very word is like a bell
To toll me back from thee to my sole self!
Adieu! the fancy cannot cheat so well
As she is fam'd to do, deceiving elf.
Adieu! adieu! thy plaintive anthem fades
Past the near meadows, over the still stream,
Up the hill-side; and now 'tis buried deep
In the next valley-glades:
Was it a vision, or a waking dream?
Fled is that music:—Do I wake or sleep?

Verloren! 't Woord is eene klok gelijk
Die mij terugroept, eenzaam, tot mezelf.
Vaarwel! Verbeelding heeft een minder rijk
Dan soms de roep gaat, zinbedreigende elf.
Vaarwel, vaarwel! uw klagend liedgeschal
Zweeft over weiden, langs den stille stroom,
Den heuvel op, en daalt weer, diepe, weg,
Begraven in het dal...
Ei, was 't een visie? Was 't een wakk're droom?..
De galm is uit nu... Waak ik, slaap ik, zeg?

Vertaling van René De Clercq, Juli, 1903.